

tanítónak egyaránt hasznos könyvecske, akkor most kellene megkérnünk a szerzőt, hogy azt megírja.

Z . . . y

Lázár Károly: A gyermektanulmány vázlata (Sárospatak, 1935. 64 oldal + 32 oldal függelék.)

A szerző a neveléslélektani irány hívének vallja magát. Megállapítja, hogy a népiskola munkája csak akkor lehet tökéletes, ha minden tanító a gyermek lelkének alapos ismeretével kezd a tanításhoz és neveléshez. Ez két célkitűzést foglal magában. Elsősorban meg kell ismernie minden tanítónak a neveléslélektan általános célkitűzéseit, a gyermeki lélek fejlődésének fokozatait, az ebben érvényre jutó törvényszerűségeket, és az általános lélektani törvényszerűségekből következő, az azokon nyugvó nevelési eszközöket s eljárásokat. Másodsorban szorgos tanulmányozás útján meg kell ismernie a tanítónak a reábizott gyermekeket külön-külön, hogy kialakuljon előtte a gyermek egyénisége, hogy így az egyéniségnek megfelelő eszközöket alkalmazhasson.

A probléma megoldásában tudományosan jár el a szerző. Fölöleli a gyermektanulmányozás irodalmát. Rámutat, hogy a tanító különösen mely munkákat tanulmányozhat hasznosan.

A mű egyébként két részre osztható. Az elméleti rész a tudományos gyermektanulmányozás tárgyát, célját, történetét és módszereit tárgyalja. A második rész a gyermektanulmányozás gyakorlati módszereit mutatja be. A szerző a legkiválóbb gyermeklélektani kutatók munkáira támaszkodik. Nem önálló módszereket mutat be, hanem a világirodalomban már ismert és gyakorlatilag bevált módszereket tárgyalja. A gyermektanulmányozás módszerei közül a tapasztalati megfigyelést, és a kísérleti módszert ajánlja. Ez utóbbiak közül a teszt módszert és a kérdőíves módszert mutatja be. Művének jelentősége nemcsak a gyakorlat szempontjából értékelhető, hanem tudományos szempontból is nagy horderejű, mivel a kísérletek és megfigyelések eredményének tudományos feldolgozását is hangsúlyozza és röviden bemutatja.

A gyakorlati résznek értéke abban van, hogy a gyermek érzékszerveinek és szellemi képességeinek megvizsgálásánál a legkönnyebben alkalmazható és legjobban bevált módszereket tárgyalja. A vizsgálatoknál a lélek alaptevékenységeinek kutatására helyezi a súlyt. A gyermek képzelet, figyelem, emlékezete, képzelete, érdeklődése és intelligenciájának vizsgálata bírnak jelentőséggel. Nehezebb probléma a gyermek érzelmeinek és akarat-életének vizsgálata. A kutatásokat kiterjeszti a gyermek tendenciáinak vizsgálatára is. Szól a játék és utánpótlás, valamint a gyermek beszédének és alkotásainak kérdéséről.

Részben elméleti, részben gyakorlati vonatkozású a tehetségtan vázlata c. fejezete. Összefoglalóan és genetikusan tárgyalja az ifjúság lelki életét is. A problémák tárgyalásánál általában a fejlődéstani módszert alkalmazza.

A függelékben gyakorlati útmutatást ad a tanítónak és tanítónövendékeknek arra, miképpen kell egy-egy gyermek egyéniségének kutatásában eljárni, a kutatások eredményét feldolgozni. A mű nemcsak azoknak ajánlható, akik a nevelés gyakorlati kérdéseivel foglalkoznak, hanem a tudományos kutatók számára is hasznos útmutatásokat tartalmaz.

Zentai Károly